

De uithoflijn, analyse

Op 7 februari heeft de gemeente een memo aan de raad gezonden betreffende haar juridische analyse van de belangenafweging door de raad van het al dan niet opheffen van de geheimhouding van het auditrapport Uithoflijn. Dat memo is openbaar.

Inleiding Besluitvorming Juridische analyse – iBabs

<https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=utrecht&id...f048...>

In deze analyse is ingegaan op de afspraken over de geheimhouding tussen de provincie en de gemeente en op de vraag of er m.b.t. het opheffen van de geheimhouding absolute en/of relatieve uitzonderingsgronden bestaan.

Uit het memo blijkt dat provincie en gemeente een afspraak hebben gemaakt over de duur van de tijdelijke geheimhouding van het auditrapport:

‘Op basis hiervan zou het auditrapport in maart van dit jaar’ (2018 TG) openbaar worden. De provincie heeft in afwijking van de gemaakte afspraken gekozen voor een ander moment waarop de tijdelijke geheimhouding komt te vervallen, namelijk als sprake is van succesvolle exploitatie van de lijn. In het provinciale scenario zou het auditrapport ergens rond 2022-2024 openbaar worden.

Indien dit juist is, en daar ga ik van uit, dan concludeer ik dat de indruk die is gecreëerd dat de gedeputeerde het slachtoffer van ‘vuil politiek spel’ is geworden niet juist is. Ook het benoemen van de tijdelijke geheimhouding komt mij niet ontoelaatbaar voor. De periode van geheimhouding betrof 6 ± 2 weken (geen exacte datum genoemd).

Het voornemen van de provincie om het rapport pas in de periode 2022 - 2024 openbaar te maken is een goede grond voor de commotie en de gang van zaken in de raad.

Uit de analyse blijkt waarom de provincie bij nader inzien langdurige geheimhouding wenste. Zij beriep zich op absolute, c.q. relatieve uitzonderingsgronden, omdat openbaarmaking haar economische en financiële belangen verzwakte. In het memo zijn vervolgens de passages behandeld waar de bezwaren van de provincie zich op richtten. Volgens de analyse heeft de provincie niet aannemelijk gemaakt dat haar belangen worden geschaad.

Dat betekent dat de analyse van Bernard Tomlow in mijn ogen niet juist is.

Het spoeddebat is aangevraagd op basis van de mogelijkheid dat dat BAM onbehoorlijke druk op de provincie en de gemeente heeft uitgeoefend om de projectdirectie te vervangen. Ik volg dat niet.

Medio 2015 heeft Horvat/AT Osborne een audit uitgevoerd op de systeemintegratie van de Uithoflijn. In 2016 heeft Deloitte een organisatieadvies voor de OV organisatie uitgevoerd. : ‘Mede naar aanleiding van de voorgaande audit en het organisatieadvies hebben de Directieraad en Stuurgroep UHL een aantal interventies gepleegd.

Uit de huidige audit blijkt dat desondanks het hele project niet stabiel is. Het oordeel in de audit over de ‘Organisatiegereedheid’ is vernietigend. De audit benoemt 16 kernpunten, slechts een daarvan, punt P, is positief:

‘P. De directie-interventie van 2016 heeft een positief effect gehad op zowel samenwerking met

externe partijen als op de samenwerking binnen POUHL. Continue aandacht voor open en transparante communicatie blijft noodzakelijk om het vertrouwen tussen partijen naar een hoger niveau te tillen.'

Het oordeel over de gemeente is neutraal: 'L. De Gemeente Utrecht kent geen grote uitdagingen op het gebied van kennis, kunde en capaciteit.

Natuurlijk heeft BAM bij de directiewisseling een rol gespeeld. Als de betrokkenen in de top van de aansturing rollebollend met elkaar over straat gaan, dan heeft de aannemer daar het meeste last van en loopt het grootste risico. Ieder project waarvan de projectaansturing niet deugt is gedoemd te mislukken, met meerkosten tot gevolg.

Het hoort tot de zorgplicht van een aannemer van werk (ook bij accountants, notarissen en soms advocaten) om haar opdrachtgevers te wijzen op belangrijke risico's. Een accountant die dat nalaat wordt tuchtrechtelijk vervolgd en veroordeeld. BAM heeft gedaan wat van haar verwacht mocht worden.

In haar oordeel over de systeemintegratie is de audit positief over de inzet van de projectorganisatie al zijn niet alle 25 verbetertrajecten voldoende gedocumenteerd om tot een definitief oordeel te komen.

Werkelijk vernietigend is het oordeel over OV PU, een onderdeel van de provincie. Een onderdeel dat op basis van een correcte opdrachtgever (provincie)-opdrachtnemer(OV PU) verhouding verzelfstandigd had moeten zijn, wat niet is gebeurd. OV PU heeft niets met de aanbevelingen uit 2015 gedaan. Van de 16 kernpunten uit het oordeel over de 'Organisatiegereedheid' hebben er 8 (mede) betrekking op OV PU, waarbij OV PU negatiever is beoordeeld dan de andere spelers.

Mijn conclusie is dat gedeputeerde Verbeek-Nijhof terecht is afgetreden. Zij is opdrachtgever en verantwoordelijk bestuurder en niet de wethouders van Hooijdonk of Everhardt.

Voor de beschuldigingen van Tomlow richting van Hooijdonk en Everhardt heb ik geen aanwijzingen gevonden. Noch inzake een politiek spel, noch inzake het verzwijgen van de HC complicatie. Het beeld is dat de gammele organisatie en verkeerde aansturing van het project de hoofdoorzaak zijn. De projectaansturing is inmiddels op orde, de gammele organisatie, OV PU , niet.